2019-10-15 De Wiershoeck-Kinderwerktuin

Beste natuurliefhebber/ster,

Het heeft ‘even’ geduurd, maar mijn mobiliteit is intussen zodanig verbeterd dat ik weer eens mee kon lopen met de dinsdag-excursie. Dat werd ook hoog tijd, want het excursie-seizoen is zo goed als voorbij. Uiteraard bleef ik na de afsluitende koffie ook nog even rondkijken. Het was prima weer, maar zo laat in het jaar zijn er niet veel insecten meer actief. We zagen toch enkele interessante ‘verschijnsels’, maar daarvoor moesten we wel op de kleintjes letten.

Er waren dan wel weinig insecten te zien, maar zoals gebruikelijk waren er ook nu weer enkele wantsen. Ik zag een viertal tweedoornwantsen, een zuringrandwants, een smalle randwants en enkele tientallen vuurwantsen.

En natuurlijk ook enkele groene schildwantsen; een paar volwassen exemplaren, een nimf die nog even moet groeien en een beschadigd imago in winterkleed. Groene schildwantsen worden in het najaar bruin (betere schutkleur) om vervolgens in het voorjaar weer groen te worden. Dit bruine exemplaar mist zijn linker voorvleugel (dekschild). Zou hij aangevallen zijn of is er bij de laatste vervelling misschien iets fout gegaan?

Ik kan me niet herinneren dat ik nog andere honingbijen heb gezien. Er zullen er ongetwijfeld meer hebben gevlogen want het was prima weer. Deze werkster heeft al diverse taken verricht en is nu haalbij. Is het een zomer- of winterbij? Zomerbijen leven ongeveer zes weken waarvan de laatste drie als haalbij. Winterbijen worden geboren in de periode half augustus tot soms wel in oktober. Hun belangrijkste taak is het warm houden van het volk tijdens de winter. In het voorjaar oogsten ze vervolgens de nieuwe nectar en stuifmeel van de krokussen en de wilgenkatjes. De winterbijen leven tot in april.

Op de tuin van De Wiershoeck zag ik een paar opvallende rode struiken met stekelige vruchten. In deze vruchten zitten mooie zaden. Bij een van de struiken staat een bordje met de naam ‘Wonderplant’. Het is een mooie, maar gevaarlijke plant. Veel planten zijn mooi om naar te kijken, maar wat veel mensen niet beseffen is dat ze ook giftig kunnen zijn. Het eten van een paar besjes kan soms al dodelijk zijn. De meningen van experts zijn verdeeld over welke planten behoren tot de meest giftige ter wereld, maar de wonderplant (wonderboom) hoort daar zeker bij. Deze plant komt oorspronkelijk uit Oost-Afrika en Indië, maar wordt vandaag de dag overal ter wereld gebruikt als sierplant. De plant is volgens het Guiness Book of World Records de meest giftige plant ter wereld. Alle delen van de plant zijn giftig. De vruchten van de boom bevatten het gif ricine. Volgens experts kan een volwassene doodgaan aan de inname van een milligram van het gif van deze plant.

Zowel de bloedweizwam (blote billetjeszwam) als het loodkleurig netplaatje zijn slijmzwammen.
Het zijn eigenlijk geen zwammen in de gewone betekenis van het woord: een schimmel die paddenstoelen als vruchtlichamen voortbrengt. Het zijn plasmodiale slijmzwammen (echte slijmzwammen), geen plant en geen dier, maar een aparte levensvorm, waarvan er bijna vijfhonderd soorten bestaan. Ze vormen een subklasse van de slijmzwammen. Ze kunnen zich bewegen en laten daarbij vaak een zichtbaar spoor achter.
De bloedweizwam komt algemeen voor op rottend hout, ontschorst hout en afgevallen takken.
Het loodkleurig netplaatje is een afgeplatte zwam, beige, bruin, okerkleurig of grijs, met er buiten een uitstekend wit, zilverachtig glanzend vlies. In het plasmodiale stadium is de zwam roze. Ook deze zwam komt algemeen voor op dood hout.

Ook het gewoon ijsvingertje is een plasmodiale slijmzwam. Het vruchtlichaam bestaat uit een dicht opeenstaande verzameling van kleine groepjes priem- tot knotsvormige, soms vertakte, glazig witte tot roze of gelig-beige zuiltjes. Deze zwam schijnt ook algemeen voor te komen op dood hout, maar hij is me nog niet eerder opgevallen.

Op dezelfde stapel dood hout zit ook deze slijmzwam met de mooie naam heksenboter. Het bestaat uit een geel onregelmatig, dun kussenvormig, sponzig plasmodium dat zich kan voortbewegen, een glanzend kruipspoor achterlatend. En het is ook al weer een algemeen voorkomende zwam op dood hout.
Het viltig judasoor behoort tot de trilzwammen. Hij is vooral in het winterhalfjaar actief. Als het niet vriest en de lucht voldoende vochtig is, zwellen ze op tot gelatineachtige bolletjes, klodders of flappen, maar onder droge weersomstandigheden verschrompelen ze, worden ze hard en donker. De zwam komt vooral voor op dikke stammen van loofbomen waarvan de schors al verdwenen is.

De bovenste zwam luistert naar de naam worstnetwatje. En het is ook al weer een slijmzwam. De onderste is dat ongetwijfeld ook, maar ik durf er geen naam aan te koppelen. Ook deze zwammetjes komen voor op dood hout. Google maar eens op netwatjes of draadwatjes en je krijgt bij afbeeldingen een heel scala aan kleine interessante zwammen op het scherm.

Salvia microphylla 'Hot Lips' bloeit in de maanden juni tot november met rood-witte bloemen. In het begin zijn de bloemen alleen rood, maar de bovenkant wordt snel wit. Bij warme nachten verdwijnt de witte kleur bijna, maar als de temperatuur weer iets daalt, komt de witte kleur weer terug.

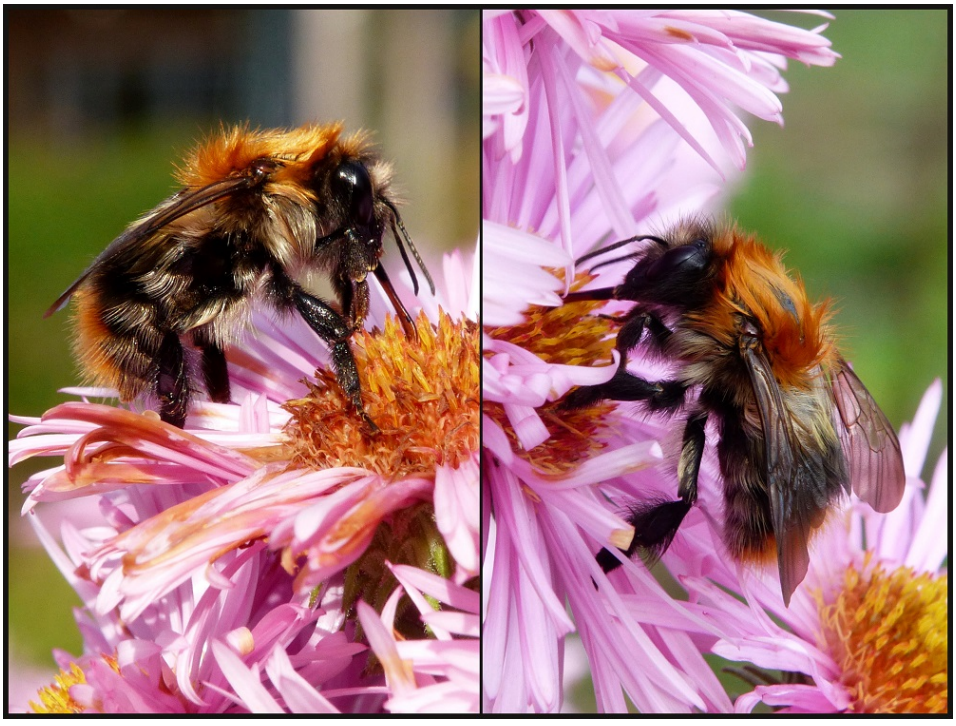

De akkerhommel is de meest algemene hommel van Nederland, en heeft een oranje-bruin gekleurd borststuk en een bruin- tot geelrood gekleurd achterlijfspunt. Deze hommel is zeer vriendelijk en zal niet gauw steken. Het nest zit meestal onder de grond in oude muizennesten, maar de soort nestelt ook bovengronds onder mos, in graspollen, composthopen, in vogelnesten en soms in nestkastjes. De nestzoekende koninginnen zijn te zien van begin maart tot midden mei, de werksters van begin mei tot half oktober en de jonge koninginnen en mannetjes van half augustus tot eind oktober. De hommel op de foto deed me denken aan Donald Trump. (Ik hoop maar dat de hommel me dat niet kwalijk neemt.)

Het duurt nog wel even voordat er eventueel (ijs)bloemen op de ramen staan. Voorlopig kunnen we echter nog steeds genieten van echte bloemen. Er staan er niet veel meer te pronken (m.u.v. de herfstaster), maar een enkele roos houdt voorlopig moedig stand.

Tot slot nog een tweetal links naar een paar interessante sites. Op de eerste site staat (beknopte) informatie over slijmzwammen. Op de tweede site vind je een groot aantal prachtige foto's van hoofdzakelijk zeer kleine zwammen.

http://www.close-up-hortus-nijmegen.nl/2014/01/

https://www.rmnatuurfotografie.nl/paddenstoelen-vernieuwd/

Groetjes,

Luit